Projecte educatiu de centre

(PEC)

Maig de 2015

Institut Rafael Campalans

Pl. del Remei, 1, 17160 – Anglès

www.institutcamplans.net

1. ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. ÍNDEX DE CONTINGUTS 1
2. L'INSTITUT RAFAEL CAMPALANS 3
2.1. Context 3
2.2. Caràcter propi i trets d'identitat 3
2.3. Educació integral 4
2.3.1. Laïcitat 4
2.3.2. Ensenyament personalitzat 4
2.3.3. Educació en la diversitat 4
2.3.4. Coeducació 5
2.3.5. Educació per a la multiculturalitat 5
2.3.6. Educació i cultura catalana 5
2.3.7. Convivència, confiança i comunicació 6
2.3.8. Equilibri entre l'autonomia i l'acompanyament 6
2.4. Plantejament institucional 6
2.4.1. La missió 6
2.4.2. La visió 7
2.4.3. Els valors 8
2.4.4. El lema 8
3. DIAGNOSI 9
3.1. Característiques socials i culturals del context escolar 9
3.2. Necessitats educatives de l'alumnat 9
3.3. Actuacions i projectes d'especial interès 10
3.4. Diagnosi i necessitats de l'espai 10
3.5. Col·laboració amb altres sectors de la comunitat educativa 11
3.6. Relació amb l'entorn social 11
4. L'ÀMBIT PEDAGÒGIC 13
4.1. Objectius pedagògics 13
4.2. En relació amb l'alumnat: què ensenyem? 15
4.2.1. Competències 15
4.2.2. Viure en comunitat 15
4.2.3. Viure amb l'entorn 16
4.3. En relació amb l'alumnat: com ho ensenyem? 16
4.3.1. La personalització de l'ensenyament 16
4.3.2. El treball en equip i el treball cooperatiu 16

4.3.3. El treball a partir de situacions reals 17
4.3.4. La interdisciplinarietat i la transversalitat 17
4.3.5. El treball per projectes i recerques 17
4.3.6. Les tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement....17
4.3.7. La gestió de la diversitat....18
4.3.8. L'acompanyament tutorial 18
4.3.9. L'educació per la salut i la seguretat....19
4.3.10. Activitats complementàries i extraescolars 19
4.4. En relació amb l'alumnat: com ho avaluem? 20
4.5. El projecte lingüístic....20
5. L'ÀMBIT ORGANITZATIU 21
5.1. La comunitat escolar i la comunitat educativa 21
5.1.1. L'alumnat 21
5.1.2. El personal docent 21
5.1.2.1. La formació del professorat....21
5.1.2.2. El lideratge distribuït....22
5.1.2.3. Singularització de llocs de treball 23
5.1.3. Les famílies 23
5.1.4. L'associació de mares i pares d'alumnes (AMPA)....24
5.1.5. El personal d'administració i serveis (PAS) 24
5.1.6. La representació municipal 24
5.1.7. Altres: centres educatius, socials, empreses, etc. 24
5.1.8. L'Administració 25
5.2. En relació amb l'entorn 25
5.3. La direcció, els òrgans col·legiats i les coordinacions 26
5.4. La comunicació en un espai de treball comú 26
6. L'ÀMBIT DE LA GESTIÓ 27
6.1. Treballar per objectius....27
6.2. Documents de centre 27
6.3. Indicadors i mecanismes d'autoavaluació....29
7. ANNEX....33
7.1. Preàmbul de la LEC 33

2. L'INSTITUT RAFAEL CAMPALANS

2.1. Context

L'institut Rafael Campalans d'Anglès és un centre que es troba situat a la localitat d'Anglès, municipi d'uns 5.500 habitants de la comarca de la Selva. És l'únic institut de la població, i rep alumnes d'Anglès –on hi ha dos centres de primària, un de públic i un altre de concertat– i de poblacions properes com la Cellera de Ter, Bonmatí-Sant Julià del Llor i Osor.

L'institut Rafael Campalans imparteix estudis d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius d'informàtica de grau mitjà i superior.

2.2. Caràcter propi i trets d'identitat

L'institut Rafael Campalans és un centre públic amb un caràcter inclusiu, laic i respectuós amb la pluralitat. Els principis rectors que regeixen els nostres objectius són els que vénen marcats per la LEC, la Llei d'Educació de Catalunya, Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009, p. 56.589), així com la normativa que la desplega.

L'institut Rafael Campalans és un centre públic d'ensenyament secundari, i com a tal és un instrument al servei de la igualtat d'oportunitats per a tots els nois i noies de la zona educativa d'Anglès.

El centre adopta com a norma bàsica de convivència els principis de democràcia, pluralisme i respecte a les persones i als pobles continguts en la Declaració Universal dels Drets Humans. L'acceptació d'aquests principis configura el marc general que orienta l'acció educativa del centre.

2.3. Educació integral

El centre aposta per un procés educatiu integral destinat a afavorir i desenvolupar en cada alumne les cinc capacitats humanes bàsiques (cognitives, motrius, afectives, de relació interpersonal i d'inserció social), tant a partir dels continguts de les diverses àrees com a partir de qualsevol altra activitat promoguda en el centre. Així doncs, l'educació que dóna el centre ha de tendir a desvetllar els interessos i potencialitats dels nois i noies, així com a discernir i enfortir les seves vocacions, a base d'una orientació psicopedagògica adequada.

2.3.1. Laïcitat

Un dels trets d'identitat del centre és el caràcter laic i no confessional, de manera que tots els alumnes, de diferents procedències i religions puguin sentir-se còmodes amb les seves creences.

2.3.2. Ensenyament personalitzat

L'institut afavoreix l'ensenyament personalitzat per tal que tots els alumnes se'n puguin aprofitar segons les seves possibilitats i necessitats. Per això mateix intenta no donar respostes homogènies, adaptant els ensenyaments al nivell de competències de l'alumnat a partir dels seus coneixements previs, i motivant la construcció d'aprenentatges significatius.

2.3.3. Educació en la diversitat

La diversitat d'intel·ligències, capacitats, motivacions i interessos que presenten tots els alumnes no s'entén com a obstacle, sinó com una peculiaritat del desenvolupament dels éssers humans. I, des d'un ensenyament comprensiu, el centre assumeix l'atenció de tots i cadascun dels alumnes, tenint present que les necessitats es determinen en funció dels objectius previstos en el currículum.

2.3.4. Coeducació

El centre vetlla per donar a l'alumnat una educació no sexista que instauri principis d'igualtat, respecte i cooperació. La coeducació planteja l'objectiu d'adquirir habilitats i capacitats que permetin a l'alumnat una més gran autonomia.

La idea d'igualtat d'oportunitats entre nois i noies ha d'impregnar l'activitat educativa, per evitar que el medi escolar reprodueixi actituds, errors i estereotips sexistes (en el llenguatge, els continguts, els gràfics i il·lustracions del material, etc.) que encara són presents en la nostra societat.

2.3.5. Educació per a la multiculturalitat

L'institut vol promoure el coneixement i respecte entre totes les cultures i grups humans, especialment entre els que són presents al centre.

Aquest coneixement i respecte han de promoure una convivència entre iguals en drets i deures. Així es pot arribar a descobrir la diversitat cultural com un enriquiment per a tots, sense que generi privilegis ni marginacions.

2.3.6. Educació i cultura catalana

La llengua d'ús habitual a l'institut Rafael Campalans és el català, tant pel que fa a les comunicacions externes com internes. També és la llengua vehicular i de l'ensenyament i, com a tal, és l'idioma que s'ensenya als alumnes d'altres procedències lingüístiques a fi que puguin seguir amb normalitat les classes i relacionar-se amb els altres membres de la comunitat educativa. El tractament de les altres llengües està establert en el Projecte Lingüístic de centre. Conjuntament amb això, creiem important que els alumnes coneguin el fet cultural català en totes les seves més diverses manifestacions (històrica, social, econòmica, artística...), per tal de facilitar la comprensió del seu entorn i afavorir els seus sentiments d'identificació envers aquesta realitat cultural.

2.3.7. Convivència, confiança i comunicació

La comunitat humana que conforma el centre (personal d'administració i serveis, alumnes i professors) ha de conviure i treballar en condicions d'harmonia i satisfacció, per això a l'institut Rafael Campalans es treballa per conservar un clima de relacions interpersonals positives, fomentant el diàleg i l'empatia, tot mantenint oberts sempre els canals de comunicació i col·laboració entre les persones. Aquest ambient positiu ha de ser extensible a totes les relacions humanes que es creïn en el centre (aules, departaments, claustre...).

2.3.8. Equilibri entre l'autonomia i l'acompanyament

Desenvolupar al màxim l'autonomia de l'alumnat és una de les fites del personal del centre, promovent estratègies i activitats encaminades a fer de cada un d'ells i elles persones capaces de relacionar-se per si mateixos amb la complexitat de l'entorn amb les màximes garanties d'èxit.

Al mateix temps, però, entenem que l'acompanyament per part del professorat ha de ser actiu sempre que les circumstàncies ho requereixin, esdevenint així referents a seguir i persones en qui l'alumnat trobin el suport necessari.

2.4. Plantejament institucional

2.4.1. La missió

L'institut Rafael Campalans és un institut públic d'ensenyament secundari i superior que té com a objectiu formar ciutadans i ciutadanes lliures, honestos i autònoms. El centre ha d'oferir una educació integral de qualitat que garanteixi la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat i la possibilitat d'assolir competència en les estratègies intel·lectuals, afectives i socials.

Són finalitats específiques del nostre centre les següents:

- Acceptar i potenciar la diferenciació i la diversitat d'estratègies que implica la tasca docent.
- Assumir la responsabilitat social que li correspon, com a entitat educativa de caràcter públic, integrada en un col·lectiu concret i proper.
- Fomentar l'ús de la llengua i la cultura catalana en tots els àmbits educatius, i alhora treballar per la integració de l'alumnat nouvingut, per tal de formar ciutadans arrelats en una societat acollidora.
- Possibilitar la màxima formació acadèmica per a cada alumne, atenent les diferents potencialitats de cadascun.
- Aconseguir que l'alumnat adquireixi l'autonomia necessària i la formació personal adequada, que li permetin prendre decisions sobre la continuïtat dels estudis o l'entrada al món del treball.
- Atènyer la màxima col·laboració amb les famílies pel que fa a l'educació dels seus fills.
- Vetllar per donar al nostre alumnat una educació no sexista que instauri principis d'igualtat, respecte i cooperació entre els sexes.
- Afavorir la participació de l'alumnat per fomentar els valors democràtics.

2.4.2. La visió

L'institut Rafael Campalans vol ser un centre de referència, de qualitat plenament integrat a l'entorn on és ubicat, la societat d'Anglès i les poblacions de la rodalia, que doni resposta a les demandes socials, culturals i educatives, però que a la vegada sigui impulsor i dinamitzador de la formació en valors, tant en l'àmbit humà com en l'acadèmic. Per aconseguir-ho, possibilitarem un bon ambient de treball i estudi, i promourem tota mena d'iniciatives orientades a millorar la tasca de tota la comunitat educativa.

Volem ser un institut que:

- Tingui un model pedagògic interdisciplinari, que implica un professorat actiu, compromès i cohesionat.
- Adeqüi les metodologies d'ensenyament-aprenentatge a la realitat de cada alumne per tal de millorar l'assoliment de les competències bàsiques.
- Treballi la multiculturalitat en un marc identitari català.
- Asseguri un bon nivell de comunicació en llengües estrangeres.
- Faciliti l'accessibilitat i l'ús de les tecnologies de la informació en l'aprenentatge quotidià a l'aula.
- Sigui un centre innovador, amb visió de futur, i sigui capdavanter en l'ús habitual de les TAC per millorar el seu rendiment acadèmic.

2.4.3. Els valors

Els valors que guien la presa de decisions i el treball de l'institut Rafael Campalans són els següents:

- L'esforç, el treball ben fet i el respecte, com a actituds vitals de la nostra comunitat educativa.
- El respecte per l'entorn natural i cultural.
- El compromís amb la societat a la qual pertanyem.
- La innovació entesa com a model pedagògic.
- La convivència basada en el diàleg i els processos de mediació.
- El compromís amb la cultura i la llengua catalana.
- La cultura de la pau, l'equitat, la defensa dels drets humans, la igualtat de gènere, la participació democràtica, el sentit crític i l'autoexigència.

2.4.4. El lema

Institut Rafael Campalans: dinàmic, obert i integrador.

3. DIAGNOSI

La diagnosi del centre parteix de la Memòria General Anual (MGA), de les Proves d'avaluació externes i de l'Avaluació Global Diagnòstica (AGD). És a partir de la informació que ens donen aquests documents que elaborem les nostres actuacions.

3.1. Característiques socials i culturals del context escolar

Els alumnes són majoritàriament de procedència o família catalana, però també n'hi ha un nombre significatiu d'altres nacionalitats.

El nombre de línies del nostre centre és de tres per a cada curs de l'ESO, i oscil·la entre una i dues en el Batxillerat, i una en cada curs de cada cicle d'Informàtica, tant el mitjà com el superior.

3.2. Necessitats educatives de l'alumnat

Per fer l'anàlisi de les necessitats educatives de l'alumnat, cal que fem una revisió dels resultats educatius a 4t d'ESO dels darrers anys a nivell de centre comparant-los amb la mitjana de Catalunya.

L'anàlisi ens indica que en quasi tots els indicadors de les matèries de matemàtiques, llengua catalana, llengua castellana i llengua estrangera els resultats estan per sobre de la mitjana de Catalunya.

També hem analitzat els resultats de les proves de competències de 3r d'ESO dels darrers anys i també notem que són uns resultats amb tendència alta (per sobre del 80 % d'aprovats de mitjana en llengua catalana i per sobre del 60 % en llengua castellana i matemàtiques).

A partir de la realitat del nostre centre vers aquests resultats, la programació anual de centre recull aquells aspectes que cal tenir en compte per assolir els dos grans objectius que ens

plantegem, que són: la millora dels resultats educatius i la millora de la cohesió social, a partir dels quals es dissenyen les estratègies per aconseguir-los al llarg del curs escolar.

3.3. Actuacions i projectes d'especial interès

- Grups de suport en algunes matèries. Alguns alumnes que tenen més dificultats surten de l'aula ordinària per formar un grup més reduït on es poden atendre millor les seves necessitats educatives.
- Desdoblament de grups en algunes matèries, per fomentar els aprenentatges en petit grup i de caire més pràctic.
- Atencions individualitzades per orientar i atendre les necessitats específiques dels alumnes.
- L'impuls per la lectura com un projecte global a l'ESO.
- El projecte +de8 per atendre les necessitats dels alumnes amb unes capacitats i interessos més elevats que la mitjana i poder fomentar l'aprenentatge autònom segons els seus interessos personals.
- L'orientació acadèmica, vocacional i professional a l'ESO, Batxillerat i Cicles.
- L'acció tutorial com a eina per a ajudar els alumnes en la seva formació integral, tant acadèmica com personal.
- Actuacions que fomentin els valors per formar els alumnes com a ciutadans dins d'una societat compromesa i democràtica.
- Actuacions que fomentin l'activitat física i la pràctica esportiva, i que potenciïn els valors que comporten.
- Programa de Mediació com a aprenentatge per a resoldre conflictes.

3.4. Diagnosi i necessitats de l'espai

El nostre centre consta d'aules que anomenem de referència per a cada línia dels alumnes d'ESO, Batxillerat. L'alumnat de Cicles Formatius també utilitza les mateixes aules ja que el seu horari lectiu comença a les 15h. També disposem d'aules específiques on es realitzen activitats singulars com: música, plàstica, laboratoris, tallers de tecnologia...

Totes les aules tenen un canó de projecció i ordinador, i a quasi totes també hi trobem pissarra digital per adaptar els aprenentatges a les noves tecnologies.

Disposem també d'una biblioteca -que no és gaire gran- i d'un altre espai d'unes dimensions semblants -que havia estat menjador escolar-, que s'utilitzen com a sales polivalents per a fer-hi reunions de pares o de professorat, audicions o conferències.

L'institut no disposa de gimnàs per a poder fer les classes d'educació física i per això els alumnes s'han de desplaçar al pavelló municipal. Tampoc no disposem d'un espai prou gran per a realitzar aquelles activitats que impliqui a tot l'alumnat i/o famílies i que reuneixi unes condicions òptimes d'espai, lluminositat i sonoritat.

3.5. Col·laboració amb altres sectors de la comunitat educativa

El centre col·labora periòdicament amb altres sectors com: l'AMPA, EAP de la zona, Centres d'escolaritat compartida (UEC), serveis socials, escoles de primària i ajuntaments dels pobles d'on prové l'alumnat, Consell Comarcal de la Selva i personal d'administració i serveis. Tots ells vetllen perquè el centre i l'alumnat rebin l'ajuda i assessorament per a la formació dels joves.

3.6. Relació amb l'entorn social

Dins la relació que s'estableix entre el centre i l'entorn de la població tenim alguns programes o activitats que fomenten la inclusió d'uns i altres en la vida escolar. Alguns d'aquests són:

- El programa Salut i Escola entre institut i CAP d'Anglès per assessorar els alumnes i professorat en aquells aspectes mèdics que també formen part del seu creixement.
- Conveni entre l'institut i l'Ajuntament d'Anglès per a impartir cursos que es realitzen en el nostre centre promocionats per l'ajuntament destinats a tot el poble.

- Un grup de voluntariat imparteix classes de cultura general a l'institut, un dia a la setmana, per a dones adultes immigrants.
- Participació en actes de l'entorn com la Fira de Sant Antoni, tallers musicals des de l'Aula de Música d'Anglès...
- Convenis amb empreses i institucions per fomentar la formació pràctica de l'alumnat.

4. L'ÀMBIT PEDAGÒGIC

Si analitzem etimològicament la paraula *educar* veurem que porta l'arrel de la paraula llatina *ducere,* que significa guiar o bé conduir en el coneixement, i que també prové d'*ex ducere,* que vol dir treure de dins cap a fora el millor de cadascú: els valors i les virtuts com la fortalesa, la voluntat, l'autodomini, la generositat, la perseverança, etc.

L'educació d'avui en dia, formalitzada en les institucions educatives, ha de poder extreure de tots els alumnes el màxim de les seves potencialitats i, al mateix temps, ha de conduir els nois i les noies, mitjançant la transmissió organitzada i sistemàtica dels coneixements acumulats al llarg de la història de la humanitat, de tal manera que puguin adaptar-se i interactuar amb l'època i la societat que els ha tocat viure i, en última instància, aconseguir la seva transformació en la direcció del progrés social. En aquest sentit, els principis de *respecte* per les necessitats i potencialitats de cada alumne i d'*acompanyament* en el seu desenvolupament físic, intel·lectual i social, esdevenen claus per a l'organització pedagògica d'un institut.

Aquest doble procés, que comporta per una banda *extreure* i per l'altra *guiar*, que es duu a terme simultàniament i que té com a eix fonamental l'alumne o bé l'alumna, implica una complexa i rellevant tasca pedagògica que requereix la participació conjunta del professorat, de les famílies i de l'entorn social.

4.1. Objectius pedagògics

En el nostre centre, ens hem proposat treballar en base a dos objectius principals: La millora dels resultats acadèmics i la millora de la cohesió social. Per a això, és important pensar que per treballar el primer objectiu hem de:

- Promoure la participació dels alumnes en els diferents àmbits de la vida del centre, dins i fora de l'aula, entenent que aquesta participació té una forta dimensió educativa en diferents aspectes: la convivència, els valors democràtics, la responsabilitat, la iniciativa, la capacitat d'organitzar-se, la resolució de problemes... Els alumnes han

de ser protagonistes del seu procés de formació i no simples receptors passius. Des de l'institut s'entén que aquest és un objectiu bàsic per a promoure una educació integral dels nois i noies.

- Potenciar l'autonomia dels alumnes. Es treballa per donar-los coneixements, hàbits de treball, tècniques i estratègies per al tractament de la informació que els permeti esdevenir persones autònomes, capaces d'assumir el seu propi desenvolupament (intel·lectual, professional i personal), a més d'ajudar-los a tenir esperit crític i alhora obert a la realitat, i unes pautes adequades de responsabilitat.
- Proporcionar als alumnes una orientació personal, acadèmica i professional, segons els seus interessos i aptituds, tot potenciant la relació amb els altres centres, la universitat i el món laboral.
- Vetllar per la coresponsabilitat i la cooperació dels pares en el procés educatiu dels seus fills, establint els canals de comunicació i informació necessaris a fi de donar-se suport en tota activitat o iniciativa que tingui com a finalitat promoure i portar a la pràctica els objectius que es recullen en aquest document.

Per a treballar el nostre segon objectiu, hem de:

- Educar per a la convivència: educar pel diàleg, la llibertat d'expressió, la solidaritat i el respecte a les persones sense discriminacions de cap mena, de manera que l'alumnat i el professorat es relacioni en règim d'igualtat i col·laboració amb individus de sexe, cultura, creences o altres peculiaritats distintes de les pròpies, fomentant, per tant, els valors democràtics i el respecte als drets humans. Aquests valors es tindran especialment en compte, també, en la resolució de conflictes.
- Fomentar la consciència cívica dels alumnes per tal que adquireixin actituds de respecte i responsabilitat. L'objectiu és ensenyar els alumnes a gaudir i conservar l'entorn mostrant un comportament cívic i respectuós, tot començant per utilitzar de manera adequada les instal·lacions del centre.

4.2. En relació amb l'alumnat: què ensenyem?

4.2.1. Competències

El procés educatiu bascula entre la transmissió del llegat històric i cultural de les generacions passades, la imbricació amb l'espai i el temps del present i l'exercici de projecció cap a un futur en el qual hauran de viure les generacions futures. La relació entre el passat, el present i el futur ha de ser un referent bàsic del procés educatiu.

L'aprenentatge és un procés global i el terme competència suposa posar en joc els coneixements i sabers apresos en les diverses matèries i aplicar-los en situacions de la vida quotidiana. Formar alumnes competents és afavorir l'autonomia, la capacitat de desenvolupar idees pròpies, d'argumentar i relacionar, la capacitat de decisió, el treball en equip i saber defensar les pròpies opinions i valorar i respectar les dels altres.

4.2.2. Viure en comunitat

El centre educatiu, en tant que organització amb una estructura determinada, és equiparable pel seu funcionament als organismes polítics que regeixen la societat. Una de les finalitats de l'educació és la de formar ciutadans en l'exercici dels seus drets i deures en una societat plural i democràtica.

Per això, hem de vetllar perquè el funcionament del centre es desenvolupi a partir dels principis bàsics de participació democràtica i que els membres de la comunitat educativa puguem conviure en un clima de confiança i respecte mutu. L'esperit crític, el diàleg i la gestió positiva dels conflictes són els principals instruments que tenim al nostre abast per estimular les habilitats socials i la cohesió.

4.2.3. Viure amb l'entorn

L'estimació per la natura i el nostre patrimoni cultural així com la lleialtat envers les generacions futures, ha de permetre avançar cap a un centre més sostenible i respectuós amb el medi ambient. Això significa que cal tenir present, a l'hora d'executar un determinat projecte, que el seu impacte ambiental sigui el més limitat possible. El procés educatiu ha de contribuir a la formació d'una societat ecològicament equilibrada i sostenible.

4.3. En relació amb l'alumnat: com ho ensenyem?

4.3.1. La personalització de l'ensenyament

La personalització de l'ensenyament fa referència a la necessitat de donar resposta a les diferents aptituds i habilitats que presenten els nois i les noies. La finalitat d'aquesta personalització és que els alumnes disposin dels ajuts i les adaptacions necessàries per tal que puguin participar plenament de la vida i de l'aprenentatge del centre dins del seu grup. La proposta d'activitats obertes i amb diversos nivells possibles de resolució**,** permet que diferents alumnes participin simultàniament de la mateixa activitat malgrat que puguin tenir punts de partida diversos davant del contingut que es tracti. L'avaluació que té en compte els diferents nivells d'adquisició de les competències, també contribueix al desenvolupament integral dels alumnes.

4.3.2. El treball en equip i el treball cooperatiu

Aquest treball suposa una organització de la feina que faci que tots i cada un dels alumnes sàpiguen i sentin que el seu rendiment personal és imprescindible perquè la resta de companys amb qui treballen assoleixin els objectius fixats. Els avantatges de l'aprenentatge cooperatiu per atendre la diversitat són els següents: afavoreix l'aparició de mecanismes de construcció del coneixement entre iguals, és un instrument de socialització i d'adquisició de valors i afavoreix la integració de l'alumnat en la dinàmica del grup.

4.3.3. El treball a partir de situacions reals

Cal potenciar el màxim possible les situacions reals, quotidianes i properes als alumnes per tal d'enfortir el vincle que ha d'existir entre el que s'ensenya a l'institut i el que la societat demana.

Es tracta de contextualitzar els ensenyaments a fi que prenguin sentit i resultin per a ells funcionals i plenament significatius. Potenciar situacions en què els alumnes puguin decidir i siguin responsables del seu propi procés d'aprenentatge.

4.3.4. La interdisciplinarietat i la transversalitat

El treball per projectes i recerques que promou la globalització dels aprenentatges, es basa en la realització de plans d'acció organitzats que permeten assolir uns objectius prefixats, desitjats i d'interès per als participants. Potencien que l'alumne investigui sobre diferents aspectes de la realitat, que s'impliqui en el seu procés d'aprenentatge i que trobi sentit al que aprèn a l'aula.

4.3.5. El treball per projectes i recerques

El treball per projectes i recerques permet superar els compartiments tancats que sovint presenten els diferents camps de la ciència i promou la globalització dels aprenentatges. Es basa en la realització de plans d'acció organitzats que permeten assolir uns objectius prefixats, desitjats i d'interès per a tots els participants. També potencien que els alumnes investiguin sobre diferents aspectes de la realitat, que s'impliquin en el seu procés d'aprenentatge i que trobin sentit al que aprenen a l'aula.

4.3.6. Les tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement

El centre ha de promoure la incorporació generalitzada de les tecnologies de la informació i la comunicació tant en el currículum de les diferents àrees com en la funció docent. La

utilització d'aquests sistemes digitals s'ha de basar en l'anàlisi i la contrastació de tota la informació que transmeten i ha de facilitar un aprenentatge significatiu, actiu, autònom i crític.

4.3.7. La gestió de la diversitat

El centre ha d'implementar un conjunt de mesures curriculars i organitzatives, basades en els principis de l'educació inclusiva, la coeducació i l'equitat, per tal que tots els alumnes, independentment de la seva especificitat, puguin participar plenament en les activitats d'aula i en la vida del centre. A l'hora de gestionar la diversitat, l'institut ha de tenir en compte els objectius següents:

- Garantir l'assoliment de les competències bàsiques i les específiques de cada àrea.
- Programar activitats de reforç, quan es detecti un retard en l'aprenentatge, o bé mesures d'ampliació, basades en estratègies i activitats per als alumnes amb més capacitats.
- Prioritzar l'atenció dels alumnes de primer d'ESO que no tenen assolides les competències bàsiques de l'educació primària.
- Atendre preferentment la diversitat de capacitats, aptituds, ritmes i estils d'aprenentatge a l'aula ordinària i amb agrupaments heterogenis i, quan no sigui possible, adoptar mesures curriculars i organitzatives singulars encaminades a crear els contextos més adequats perquè els alumnes que tenen més dificultats puguin assolir els objectius i els continguts de l'etapa.

4.3.8. L'acompanyament tutorial

L'acompanyament personalitzat del procés d'aprenentatge i d'escolarització de l'alumnat és una línia d'actuació fonamental del nostre institut. L'acció tutorial és responsabilitat de tots els membres de l'equip docent, tot i que cada grup classe té assignat un tutor/a que és el principal referent dels alumnes i de les famílies, pel que fa al desenvolupament personal i acadèmic dels nois i noies. El conjunt d'activitats educatives que es desenvolupen en l'espai

i en el temps de la tutoria pretenen aconseguir la formació integral de l'alumnat i la prevenció de l'abandó escolar, mitjançant la implicació dels alumnes en el procés educatiu, el desenvolupament d'un clima positiu en el grup i en la dinàmica del centre, i la col·laboració amb les famílies per al procés d'aprenentatge que fan a casa. L'institut compta amb una sèrie de documents que marquen les línies de l'acompanyament tutorial com, per exemple, el pla d'acció tutorial, el protocol d'absentisme, el pla d'acollida de l'alumnat nouvingut i les pautes per a l'assessorament personal, acadèmic i/o professional.

4.3.9. L'educació per la salut i la seguretat

L'institut ha de vetllar per la promoció de la salut física, psíquica, afectiva i social de l'alumnat, facilitant informació rigorosa i actual sobre temes diversos com els trastorns alimentaris, la sexo-afectivitat, la violència de gènere, la seguretat viària, els riscos de les xarxes socials, els hàbits socials relacionats amb el consum, etc.

El centre també ha de garantir la prevenció dels possibles riscos derivats del treball i ha de vetllar per establir condicions adequades de seguretat i salut.

4.3.10. Activitats complementàries i extraescolars

Les sortides a l'entorn i els viatges d'estudis ofereixen la possibilitat d'establir un lligam entre els continguts i les competències que es treballen a l'institut i els que ens proporcionen el nostre entorn natural, cultural, professional, etc. L'organització i la celebració d'actes acadèmics i/o festius, en diferents moments al llarg del curs escolar, permet treballar de forma transversal diferents aspectes del currículum i afavoreix la participació de tota la comunitat educativa en la dinàmica del centre. La participació en trobades, intercanvis, concursos i treballs de camp afavoreix l'excel·lència, el treball en equip i la relació de l'institut amb l'entorn. La programació, coordinació i realització d'activitats fora de l'horari lectiu i de participació voluntària, serveixen per complementar diferents aspectes acadèmics i/o curriculars alhora que contribueixen a la cohesió social.

4.4. En relació amb l'alumnat: com ho avaluem?

La funció bàsica de l'avaluació és conèixer el nivell d'adquisició de competències de cada alumne/a per tal de detectar a temps, possibles dificultats i donar pautes per superar-les. Quan es detecti que un alumne/a o grup no assoleix el nivell de competències previst, s'han d'establir mesures de reforç educatiu i la realització d'activitats de recuperació d'aquells aprenentatges que es considerin clau per prosseguir amb èxit el seu procés d'aprenentatge. Pel que fa als alumnes amb altes capacitats, s'han d'adoptar mesures d'ampliació que els permetin avançar en la construcció del coneixement. A nivell més concret, les principals característiques que ha de tenir l'avaluació són les següents: ha de tenir en compte l'assoliment dels objectius de l'etapa i de les àrees, ha de ser és contínua i formativa, els instruments d'avaluació han de ser diversificats, s'han d'establir diferents nivells de consecució d'un mateix objectiu, etc. Els alumnes i les seves famílies han de rebre una informació tant de les característiques de l'avaluació -objectius, continguts, procediments- com dels resultats quantitatius i qualitatius de l'avaluació, per tal de poder incidir en la millora dels resultats.

4.5. El projecte lingüístic

El català, tal com recull la normativa vigent, és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge de l'institut Rafael Campalans. És, per tant, l'eina de cohesió i d'integració entre tots els membres de la comunitat educativa.

D'altra banda, l'institut també proporciona els coneixements de la llengua castellana.
Els alumnes quan acaben l'etapa d'ESO coneixen com a mínim una llengua estrangera per tal de ser capaços de comunicar-se en un entorn plurilingüe i pluricultural. El centre imparteix dues llengües estrangeres: l'anglès durant tota l'etapa de secundària i batxillerat, i el francès de 1r a 4t d'ESO.

Deixem oberta la possibilitat que aquestes tres llengües esdevinguin vehiculars en l'ensenyament d'altres matèries.

5. L'ÀMBIT ORGANITZATIU

5.1. La comunitat escolar i la comunitat educativa

La comunitat escolar està formada per l'alumnat, les famílies, el personal docent, el personal d'administració i serveis, i la representació municipal. D'altra banda, la comunitat educativa inclou, a més dels anteriors, també l'Administració.

En tant l'àmbit organitzatiu s'orienta a fer possible el funcionament del centre amb tots els seus integrants, el seu repte primer i principal és posar en relació eficient els seus diferents actors.

5.1.1. L'alumnat

Cada grup-classe està representat per un delegat i un sotsdelegat que són escollits a l'inici de curs pels seus companys, amb l'acompanyament i supervisió de la tutoria.

5.1.2. El personal docent

5.1.2.1. La formació del professorat

La formació permanent del professorat, articulada a partir del saber i l'experiència dels docents, contribueix a la millora de la pràctica educativa i de retruc, a l'èxit acadèmic de l'alumnat. L'assistència a congressos, jornades, conferències, cursos i tallers ha d'esdevenir una part important de la tasca docent en la mesura que permet al professorat actualitzar la seva feina als canvis normatius, pedagògics i metodològics que es van produint amb el pas del temps.

El professorat del centre ha de tenir en compte la tradició històrica i popular i l'herència científica, artística i cultural, però al mateix temps ha d'estar obert a les innovacions que es produeixen en la societat i també a les que sorgeixen de la reflexió sistemàtica de la pròpia

pràctica educativa. A l'hora d'iniciar projectes d'innovació pedagògica s'hauria de tenir present que el treball de col·laboració entre diferents centres educatius és una bona manera crear coneixement.

5.1.2.2. El lideratge distribuït

Al centre l'organització es regeix sota el concepte del lideratge distribuït tal i com contempla la LEC. El professorat no només imparteix classes, sinó que també fa tasques de gestió, repartida entre els diferents càrrecs de direcció, coordinacions, caps de departament i tutors. En el següent esquema sintetitzem els principals càrrecs relacionats amb el lideratge distribuït:

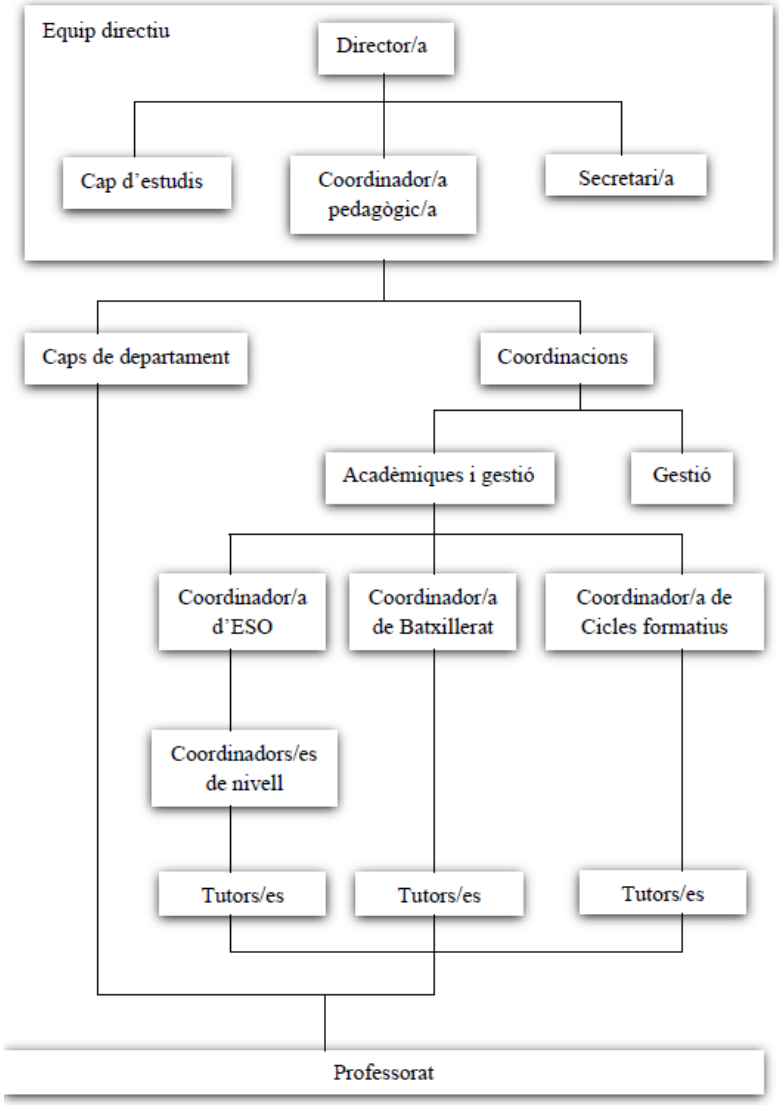

El lideratge distribuït és un concepte emergent propi de les societats del coneixement en les quals el lideratge es considera una tasca que ha de ser compartida. En aquesta concepció, el líder ha de promoure en el seu entorn l'aparició de nous lideratges, de persones disposades a assumir responsabilitats projectes i iniciatives. Envoltar-se de persones disposades a exercir, en parcel·les específiques de l'organització, les tasques de lideratge, es a dir a comprometre's.

5.1.2.3. Singularització de llocs de treball

Per tal d'aprofundir en les línies de treball pròpies i singulars del centre, i seguint la política d'adequació dels llocs de treball en els centres docents del Departament d'Ensenyament i sempre dins del marc legal i normatiu vigent, l'equip directiu pot singularitzar llocs de treball, d'acord amb la idiosincràsia del centre, continguda en aquest PEC i desplegada en els projectes de direcció.

5.1.3. Les famílies

La creació de vincles estrets entre la família i l'institut ha de permetre dur a terme una acció educativa coherent i coordinada que permeti una formació integral dels joves. El centre ha de promoure la implicació de la família en el procés educatiu dels fills i la participació en el funcionament del centre. Per tant, el centre ha de tenir especialment en compte l'associació de pares i mares d'alumnes, que col·labora amb el centre, tant el l'àmbit material com humà. Algunes de les iniciatives que es duen a terme per tal de fomentar aquest vincle amb les famílies dels nostres alumnes són: la carta de compromís educatiu, els informes i/o butlletins de notes trimestrals amb la presència de comentaris qualitatius, les entrevistes i les reunions, la publicació de notícies a la web del centre, l'enviament de notícies al butlletí municipal quan hi ha un esdeveniment d'interès, etc.

5.1.4. L'associació de mares i pares d'alumnes (AMPA)

L'AMPA organitza una assemblea a l'any amb els seus associats. Periòdicament es realitzen reunions entre membres de la junta de l'AMPA i de l'equip directiu per preparar accions conjuntes.

Els canals de comunicació de l'AMPA amb les famílies és a través del correu electrònic i l'espai web del centre. Entre l'AMPA i l'equip directiu la comunicació es fa normalment a través del correu electrònic o el telèfon.

5.1.5. El personal d'administració i serveis (PAS)

El personal d'Administració i serveis ha de treballar en col·laboració amb l'equip directiu. El PAS, en el seu fer diari, coneix a fons quines són les seves responsabilitats i deures. Per això ha de tenir una actitud proactiva per avançar-se als problemes i per proposar solucions.

5.1.6. La representació municipal

L'equip de govern municipal proposa una persona que representi l'Ajuntament en el Consell Escolar. Aquest representant ha de fer de pont entre el centre i l'Ajuntament.

5.1.7. Altres: centres educatius, socials, empreses, etc.

Amb els centres educatius de primària de l'entorn s'hi té una relació necessària, ja que són els centres que ens proporcionen l'alumnat. L'institut d'Anglès n'és el centre de referència. Al mes de febrer, abans de la preinscripció, visitem l'alumnat de 6è a cada escola, i els expliquem el funcionament de l'institut i tot allò que tenen curiositat de conèixer. Dies després, els nois i noies de 6è tornen la visita i vénen a conèixer l'institut. Finalment l'institut ofereix un sopar a les famílies dels pares de 6è, que prèviament han assistit a una reunió informativa i a una visita per les instal·lacions del centre.

El centre manté acords de col·laboració amb diferents empreses de la zona a les quals alumnes de diferents nivells educatius poden realitzar-hi activitats pràctiques i de formació.

5.1.8. L'Administració

El Departament d'Ensenyament és el punt de referència on hem d'anar per la nostra organització.

El director o directora també forma part de l'Administració.

El Consell Comarcal, per encàrrec del Departament d'Ensenyament, és qui porta la gestió del transport i a qui comuniquem l'horari marc del centre i sempre que hi hagi alguna incidència en aquest àmbit. Gran part del nostre alumnat ve transportat.

El Consell Comarcal també participa en l'organització i/o difusió de diferents programes i activitats d'interès per al centre.

5.2. En relació amb l'entorn

L'institut ha de desenvolupar un treball en xarxa amb els diferents agents educatius de l'entorn per a facilitar la continuïtat i la coherència entre l'educació formal i no formal dels nois i noies. La col·laboració amb l'Administració, els ajuntaments, les institucions, altres centres educatius i culturals, i les empreses de la zona resulta clau per a l'èxit escolar. L'institut ha d'aprofitar els recursos i les activitats de les institucions de l'entorn per fer partícip la comunitat educativa en les activitats que es fan al municipi o bé a la comarca. La relació amb empreses i altres entitats, que es pot materialitzar mitjançant convenis de col·laboració, ha de ser prioritària per tal de millorar la formació de l'alumnat i adequar-la al seu entorn laboral.

5.3. La direcció, els òrgans col·legiats i les coordinacions

Les atribucions de la direcció, el cap d'estudis, la secretària i els òrgans col·legiats vénen determinats per la llei. En virtut de l'autonomia de centre, el Projecte de direcció determina els càrrecs unipersonals i els seus desplegaments.

5.4. La comunicació en un espai de treball comú

La comunicació entre el professorat es realitza mitjançant reunions com els claustres o les reunions d'equips docents, entre d'altres, així com mitjançant el correu, l'espai web, el portal Ieducació, etc.

A l'alumnat li arriba la informació a través de les sessions de tutoria –que es realitzen setmanalment–, dels entorns virtuals d'aprenentatge, dels correus electrònics, l'espai web i els plafons d'anunci.

Durant el curs es duen a terme una sèrie de reunions fixades que es repeteixen cada any entre les famílies i el centre que tenen com a finalitat fer arribar a les famílies tots els temes relacionats amb l'organització del centre que els afecten i el desenvolupament escolar dels seus fills. A inici de curs es fa una reunió general; cap al mes de maig tenen lloc les reunions d'orientació per a l'alumnat de 3r i 4t d'ESO, Batxillerat i Cicles. La comunicació es duu a terme a través dels tutors i tutores mitjançant reunions, correus electrònics, espais web del centre, entorns virtuals d'aprenentatge i el portal Ieducació.

6. L'ÀMBIT DE LA GESTIÓ

6.1. Treballar per objectius

En el nostre centre no ens limitem a aplicar el currículum vigent sinó que el treballem per objectius. És a dir, analitzem les necessitats de l'alumnat i de l'organització per a detectar-ne tant les fortaleses com les febleses per tal de reorientar els nostres esforços en la línia més adequada per a assolir els objectius del Projecte educatiu de centre (PEC), del Projecte de direcció (PdD) i de la Programació general anual (PGA).

6.2. Documents de centre

Els documents es poden classificar segons siguin programàtics o de funcionament. Els primers són el PEC el PdD. Els segons inclouen la PGA, les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC), el Projecte lingüístic (PL), els Plans d'acció tutorial (PAT) i la Memòria general anual annexa i posterior a la PGA.

El compromís del centre és comptar amb tots aquests documents, actualitzar-los quan sigui convenient -comptant que els documents programàtics tenen un període de vigència més llarg que la resta, que són anuals-, donar-los a conèixer i aplicar-los en el dia a dia.

El detall del procés d'elaboració i aprovació d'aquests documents depèn de la legislació, la normativa i les NOFC, essent diferent en cada cas. Quant el PEC, el procés és el següent: l'equip directiu juntament amb les persones designades per la direcció redacten una proposta de PEC coherent amb el PEC anterior i amb la idiosincràsia del centre -respectuós amb la trajectòria de l'institut i coherent amb el seu entorn i les persones que en formen part-; a continuació, aquest PEC es revisa per departaments fent-hi les esmenes adients; finalment, un cop aprovat pel Claustre, se sotmet a l'aprovació del Consell escolar -en ambdós casos, l'aprovació es duu a terme amb un sistema de votació per majoria simple- . En cas que en alguna de les aprovacions no obtingués la majoria necessària, tornaríem al pas previ introduint les esmenes necessàries.

6.3. Indicadors i mecanismes d'autoavaluació

TÍTOL DE L'INDICADOR: Percentatge de superació de les etapes d'ESO, Batxillerat, CFGM i CFGS (indicador sobre l'àmbit PEDAGÒGIC)	
FINALITAT	Avaluar el percentatge de graduats tot comparant-lo amb els percentatges dels 3 cursos anteriors per tal d'extreure'n una tendència. Comparar aquests percentatges amb els percentatges corresponents de tot Catalunya.
JUSTIFICACIÓ	Aquest indicador resulta operatiu perquè l'objectiu principal de l'àmbit pedagògic és que l'alumnat assoleixi les etapes respectives.
FÓRMULA	Mitjana aritmètica dels percentatges de graduats en les quatre etapes del curs actual i mitjana aritmètica dels percentatges de graduats en les quatre etapes de la mitjana dels tres cursos anteriors. Comparació d'aquestes mitjanes. Mitjana aritmètica de les desviacions dels nostres resultats respecte els valors de Catalunya (valors absoluts de les diferències entre els percentatges de graduats a Catalunya i en el nostre centre) i mitjana aritmètica de les desviacions dels tres cursos anteriors. Comparació d'aquestes mitjanes.
POBLACIÓ-MOSTRA	Alumnes del centre de l'últim curs de cada etapa.
FONT DE LES DADES	Indicadors d'Inspecció i Memòries anuals.
FREQÜÈNCIA RECOLLIDA	Anual (final de curs)
FREQÜÈNCIA D'ANÀLISI	Anual (final de curs).
RESPONSABLE DE LA RECOLLIDA	Equip directiu i Inspecció.
RESPONSABLE DE L'ANÀLISI	Coordinació pedagògica.
DISTRIBUCIÓ	Claustre i Consell Escolar (mitjançant la Memòria Anual).
ESPECIFICITATS	Els càlculs es realitzaran amb un full de càlcul. Considerem positiu que la mitjana de graduats del nostre centre augmenti i que s'apropi a la mitjana de graduats de Catalunya. Per a valorar aquestes tendències comparem el resultat del curs que valorem amb la mitjana dels tres cursos anteriors.
REFERENT CRITERIAL	Si la tendència del percentatge de graduats del centre disminueix i la tendència de les desviacions entre Catalunya i el centre augmenta, millorable. Si la tendència del percentatge de graduats del centre augmenta i/o la tendència de les desviacions entre Catalunya i el centre disminueix, favorable.

TÍTOL DE L'INDICADOR: Grau d'assoliment dels objectius de la Programació General (indicador sobre l'àmbit de la GESTIÓ).	
FINALITAT	Avaluar el grau d'assoliment de les estratègies de la Programació General Anual.
JUSTIFICACIÓ	L'avaluació global de l'assoliment de les estratègies de la PGA ens indica l'èxit de la nostra tasca quant a la seva alineació amb els objectius del PEC.
FÓRMULA	Percentatge d'estratègies de la PGA amb un resultat favorable segons els seus indicadors.
POBLACIÓ-MOSTRA	Tota la comunitat escolar en la mesura que és representada en major o menor mesura en les estratègies de la PGA.
FONT DE LES DADES	Memòria anual.
FREQÜÈNCIA RECOLLIDA	Anual (final de curs).
FREQÜÈNCIA D'ANÀLISI	Anual (final de curs).
RESPONSABLE DE LA RECOLLIDA	Equip directiu.
RESPONSABLE DE L'ANÀLISI	Cap d'estudis.
DISTRIBUCIÓ	Claustre i Consell Escolar (mitjançant la Programació General Anual i la Memòria Anual).
ESPECIFICITATS	Els càlculs es realitzaran amb un full de càlcul. Considerem positiu que s'assoleixin les estratègies de la PGA.
REFERENT CRITERIAL	Si el percentatge d'estratègies de la PGA amb resultat favorable és igual o superior al 70%, favorable. En cas contrari, millorable.

TÍTOL DE L'INDICADOR: Grau d'existència, vigència, coneixement i utilització dels documents de centre (indicador sobre l'àmbit de l'ORGANITZACIÓ).	
FINALITAT	Avaluar el coneixement, la vigència i utilització dels documents de centre.
JUSTIFICACIÓ	Aquests documents són Projecte Educatiu de Centre (PEC), Projecte de Direcció (PD), Normativa Organització i Funcionament de Centre (NOFC), Programació General Anual (PGA), Memòria Anual (MA), Projectes d'Acció Tutorial (PAT), Pla TAC (PTAC) i Projecte Lingüístic (PL). És important conèixer la proximitat a la vida diària del centre, ja que són els que en marquen el seu funcionament.
FÓRMULA	Es calculen tres percentatges: *Percentatge d'existència i vigència* és el percentatge de documents programàtics i de funcionament de centre que tenim actualitzats. *Percentatge de coneixement* és el percentatge de documents programàtics i de funcionament de centre que coneix el professorat . *Percentatge d'utilització* és la mitjana dels percentatges de professorat que ha utilitzat cada document un mínim de vegades durant el curs. Aquest mínim depèn del document, i és un cop pel PEC, PD, PAT i PTAC; dos cops pel MA ; cinc cops pel NOFC i PGA; i cinc cops pel PAT (aquet darrer només pels professors que són tutors) Mitjana ponderada dels tres percentatges (25% els dos primers i 50% el darrer).
POBLACIÓ-MOSTRA	Professorat del centre.
FONT DE LES DADES	Enquesta a l'equip directiu i enquesta al professorat.
FREQÜÈNCIA RECOLLIDA	Anual (final de curs).
FREQÜÈNCIA D'ANÀLISI	Anual (final de curs).
RESPONSABLE DE LA RECOLLIDA	Equip directiu.
RESPONSABLE DE L'ANÀLISI	Director/a
DISTRIBUCIÓ	Claustre i Consell Escolar (mitjançant la Memòria Anual).
ESPECIFICITATS	Els càlculs es realitzaran amb un full de càlcul. L'Equip Directiu contesta un qüestionari en un full de càlcul pel grau d'existència i vigència dels documents. El professorat respon una enquesta pel grau de coneixement i el grau d'utilització. Cal passar els resultats de l'enquesta al full de càlcul.
REFERENT CRITERIAL	Si la mitjana ponderada dels tres valors supera el 70 %, favorable. En cas contrari, millorable.

7. ANNEX

7.1. Preàmbul de la LEC

Tot seguit reproduïm el preàmbul de la Llei d'Educació de Catalunya, Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009, p. 56.589):

«La societat catalana aspira a proporcionar la millor educació a les noves generacions i, més enllà, a continuar donant oportunitats educatives a tothom durant tota la seva vida. Aquesta aspiració es correspon amb la voluntat col·lectiva de fer de Catalunya un país pròsper, benestant i cohesionat, on tothom que hi viu pugui portar a terme lliurement el seu projecte vital. L'educació és un dret de totes les persones, reconegut en el nostre ordenament jurídic i en l'ordenament internacional. L'exercici d'aquest dret s'ha de garantir al llarg de tota la vida i atenent totes les facetes del desenvolupament personal i professional. Alhora, l'educació és una realitat fonamental de tota comunitat nacional, ja que esdevé el factor principal en la generació de capital humà, contribueix al creixement del capital social i és un element de cohesió social i cultural per mitjà de la igualtat d'oportunitats.

L'educació és, doncs, la porta obligada a la realització personal i al progrés col·lectiu; és la palanca que fa possible la superació dels condicionants personals, socials, econòmics i culturals en origen; és la clau de les oportunitats per a superar les desigualtat i per a descobrir i aprofitar tots els talents de la societat.

Una de les més altes funcions dels poders públics democràtics és, doncs, garantir d'una manera efectiva el dret a l'educació per a tothom, tot removent els obstacles de tota mena que el dificultin.

La Generalitat de Catalunya ha assumit al llarg de la seva història aquesta responsabilitat: des dels primers traspassos rebuts l'any 1981 s'han elaborat lleis específiques en l'àmbit educatiu, com ara la Llei 14/1983, reguladora del procés d'integració a la xarxa de centres docents públics de diverses escoles privades; la Llei 8/1983, de centres docents experimentals; la Llei 25/1985, dels consells escolars; la Llei 4/1988, reguladora de l'autonomia de gestió econòmica dels centres docents públics no universitaris de la Generalitat de Catalunya; la Llei 3/1991, de formació d'adults, i la Llei 5/2004, de creació de llars d'infants de qualitat. Avui, l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 2006 amplia les competències de la Generalitat en matèria educativa i determina que "totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat. La Generalitat ha d'establir un model educatiu d'interès públic que garanteixi aquests drets."

La promulgació de la Llei d'educació s'inspira en el precepte estatutari sobre els drets, els deures, les llibertats i les competències en l'àmbit de l'educació i hi vol donar compliment. Aquesta garantia es concreta en la regulació i l'oferta del Servei d'Educació de Catalunya. Aquest servei és constituït per una xarxa plural de centres educatius de titularitat pública i de titularitat privada i és el resultat de la tradició educativa i social del país. Es tracta d'una regulació pròpia i singular, feta d'acord amb les competències de l'autogovern de Catalunya, amb voluntat de tenir un sistema educatiu concorde amb la societat catalana, receptor del millor bagatge de la llarga tradició educativa d'aquesta societat i orientat a satisfer-ne la voluntat col·lectiva de superació.

Es tracta també d'una regulació feta amb voluntat de durada i, per tant, flexible i permeable als canvis, i tributària, a més, d'un ampli acord polític i social. En aquest sentit, el futur de la Llei d'educació requereix la implicació de la comunitat educativa i de la societat catalana en l'acompliment de les seves finalitats.

Les aspiracions educatives de la societat catalana han anat evolucionant en el temps. Les expectatives per al futur immediat no són les mateixes que les plantejades quan es va reiniciar el camí de la democràcia i de l'autogovern. Si fa trenta anys calia superar grans dèficits i bastir i renovar una oferta educativa normalitzada, avui, amb aquell objectiu aconseguit, s'apunta a fites noves i exigents, centrades en la qualitat educativa i en la superació de les desigualtats socials encara vigents en el sistema educatiu. La societat reclama fer possibles al

mateix temps els objectius d'equitat i d'excel·lència de la nostra educació, que són garantia de progrés personal. Les raons d'aquesta exigència renovada les trobem en els àmbits educatiu, social, econòmic i cultural.

Les raons educatives es fonamenten en la necessitat de millorar el rendiment escolar en l'educació bàsica i obligatòria, d'estimular la continuïtat dels estudiants en l'etapa d'educació postobligatòria i d'adequar-se als requeriments de la societat del coneixement. Les raons socials es basen en l'obligació de compensar les possibles desigualtats d'origen social a l'interior del sistema educatiu i d'abordar amb garanties d'èxit la integració escolar de tots els alumnes. Les raons econòmiques són motivades pel requeriment d'una qualificació educativa i professional més elevada de la ciutadania per a poder millorar la competitivitat de l'economia catalana i possibilitar el canvi del model econòmic de Catalunya en un entorn global. Les raons culturals i cíviques són impulsades per la voluntat de conformar una ciutadania catalana identificada amb una cultura comuna, en la qual la llengua catalana esdevingui un factor bàsic d'integració social.

Una bona part d'aquestes raons són a l'origen dels debats dels darrers temps que han sorgit a Catalunya, des de la Conferència Nacional de l'Educació, de l'any 2002, al Pacte nacional per a l'educació, signat l'any 2006. Aquest Pacte nacional per a l'educació va rebre el suport d'una àmplia representació de la comunitat educativa del país i va posar en relleu que a Catalunya molts i diversos moviments i grups socials han fet de l'educació un dels seus principals centres d'atenció, amb nombroses experiències escolars i educatives nascudes a l'empara d'aquest interès. L'escola ha estat vista com una oportunitat per a oferir a les noves generacions de ciutadans uns nivells més elevats de cultura i de benestar individual i col·lectiu. Així mateix, quan Catalunya ha disposat d'institucions pròpies de govern, l'educació ha experimentat avenços molt notables, fruit de la confluència de les polítiques educatives dels governs democràtics i de l'empenta i el compromís de la societat amb l'educació. D'altra banda, la institució escolar ha mantingut vives la llengua i les tradicions del país, molt especialment en moments de manca de llibertats democràtiques. És fruit de tot això el fet que avui Catalunya compti amb una molt rica experiència pedagògica i d'innovació educativa, amb un ampli i molt divers teixit associatiu i amb un conjunt plural d'iniciatives educatives que es duen a terme en nombrosos centres públics i de titularitat privada.

El Pacte constitueix un referent ineludible de la Llei d'educació, que per mitjà del Servei d'Educació de Catalunya fa seu el compromís de millora que s'hi va plasmar, amb la voluntat concorde amb la societat catalana de fer possibles al mateix temps els objectius d'equitat i d'excel·lència.

Aquesta coresponsabilització en els objectius comporta un finançament que s'apropi als nivells europeus, d'acord amb les necessitats a les quals els centres han de donar resposta. Per això, aquesta llei neix amb la voluntat d'afrontar els requeriments i els compromisos continguts en aquell gran acord social. El propòsit de la Llei d'educació és facilitar el marc institucional estable i adequat per a la millora sistemàtica de la qualitat del sistema educatiu català. No pretén canviar novament l'ordenació educativa, sinó possibilitar que l'acció educativa es desenvolupi en un marc que estimuli la innovació i consolidi les bones pràctiques.

La Llei pretén que la pràctica educativa respongui millor a la diversitat dels alumnes catalans, de manera que la institució escolar de Catalunya pugui adoptar en tot moment mesures concretes per a satisfer les situacions que presenta una societat complexa i canviant com la del segle XXI. Per fer-ho, la Llei desenvolupa les competències exclusives i compartides que en matèria educativa confereix l'Estatut a la Generalitat de Catalunya per a singularitzar el sistema educatiu català, millorar- ne la qualitat i dotar-lo de l'estabilitat necessària per a assolir els seus objectius.

Amb aquesta finalitat, la Llei, d'acord amb les competències compartides vinculades a la regulació i les garanties de l'exercici del dret a l'educació, assumeix i desenvolupa els preceptes estatutaris i esdevé la norma bàsica dels posteriors desenvolupaments reglamentaris a Catalunya.

La Llei reflecteix, doncs, l'opció per un model propi de l'educació en exercici de les competències que l'Estatut atribueix a la Generalitat, en el context del model constitucional sobre els poders públics que les lleis orgàniques precisen en aquest àmbit.

Ho fa amb la voluntat de donar l'abast més ampli possible a les determinacions estatutàries, tenint en compte l'ordenació de les competències establertes pel bloc de la constitucionalitat, i en exercici d'aquestes. Així, la Llei d'educació desenvolupa també el règim lingüístic derivat de l'Estatut, que en l'article 143.1 estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de llengua pròpia; per tant, pot determinar el règim lingüístic del sistema educatiu amb la finalitat de garantir la normalització lingüística del català. Així, d'acord amb l'article 35.2 de l'Estatut, que regula el sistema educatiu a Catalunya, garanteix a tota la població escolar, sigui quina

sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, el compliment del deure i l'exercici del dret de conèixer amb suficiència oral i escrita el català i el castellà.

Aquesta llei vol reforçar la importància del català i el seu aprenentatge en tant que llengua pròpia de Catalunya i factor d'inclusió social, i vol fer una aposta per la potenciació del plurilingüisme a les escoles assegurant, com a mínim, un bon nivell d'aprenentatge d'una tercera llengua, d'acord amb el que estableix l'article 44.2 de l'Estatut. Catalunya és un país amb una cultura i amb una llengua que configuren una identitat pròpia. El sistema educatiu català ha de permetre desvetllar i potenciar l'arrelament a Catalunya. Només des del coneixement del que és propi és possible obrir-se a les altres realitats i reconèixer-ne les singularitats.

La Llei d'educació regula explícitament els drets, les llibertats i les obligacions que corresponen a tots els membres de la comunitat educativa: alumnes, pares i mares, professors i altres professionals educatius, l'Administració educativa i l'Administració local, i també els titulars dels centres privats. En definir aquests drets i aquestes obligacions dels subjectes del sistema educatiu, la Llei estableix els límits que separen uns drets d'uns altres, els criteris i els principis que hi intervenen i les garanties necessàries per a aplicar-los correctament.
La Llei també desenvolupa l'organització de l'ensenyament i el desplegament curricular en totes les etapes i modalitats educatives: l'educació infantil, l'educació primària, l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional, els ensenyaments d'idiomes, artístics i esportius i l'educació de les persones adultes.

D'altra banda, es desenvolupen les competències exclusives en matèria d'educació atribuïdes a la Generalitat per l'article 131.2 de l'Estatut: la regulació dels òrgans de participació i consulta dels sectors afectats en la programació de l'ensenyament; el primer cicle de l'educació infantil; la creació, el desenvolupament organitzatiu i el règim dels centres públics; la inspecció, l'avaluació interna del sistema educatiu, la innovació, la recerca i l'experimentació educatives i la garantia de la qualitat del sistema educatiu; el règim de foment de l'estudi, de beques i d'ajuts amb fons propis; la formació permanent i el perfeccionament del personal docent i dels altres professionals d'atenció educativa i l'aprovació de directrius d'actuació en matèria de recursos humans; els serveis educatius i les activitats extraescolars complementàries amb relació als centres educatius públics i els centres educatius privats sostinguts amb fons públics, i els aspectes organitzatius dels ensenyaments en règim no presencial adreçats als alumnes d'edat superior a la d'escolarització obligatòria.

Així mateix, la Llei regula explícitament les qüestions relatives al dret individual i de les famílies a l'educació, les obligacions correlatives dels poders públics en matèria de programació del sistema educatiu, tot garantint el dret a l'educació i l'harmonització d'aquest amb els drets individuals dels alumnes, les famílies o els tutors, el dret a la creació i la direcció de centres, les previsions de finançament del sistema i l'ordenació de les etapes educatives.

Entre els objectius prioritaris de la Llei destaca l'objectiu que els centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya adeqüin llur acció educativa per a atendre la diversitat i les necessitats educatives específiques, promoguin la inclusió dels alumnes i s'adaptin millor a llur entorn socioeconòmic. Per a assolir aquest objectiu, la Llei dota d'autonomia els centres educatius. Aquesta mesura, entre d'altres que es puguin adoptar, té el propòsit de flexibilitzar el sistema i possibilitar la creació de xarxes d'escoles unides per projectes comuns i compromeses en la millora sistemàtica de l'educació. Implica també l'acceptació de la diversitat de centres i el rebuig de la uniformitat com a valor del sistema educatiu. Els canvis accelerats de la societat actual, els contextos d'una diversitat i una complexitat més grans, la necessitat de respondre ràpidament a les noves demandes que s'expliciten i els nous requeriments socials reclamen una escola que doni respostes singulars i flexibles, amb uns professionals que actuïn autònomament, en equip, en el marc d'una escola plenament arrelada a la comunitat.

Tot aquest nou plantejament requereix, tal com recull la Llei, l'adequació de l'activitat educativa per a atendre la diversitat de l'alumnat i l'assoliment d'una igualtat d'oportunitats més gran.

Els elements que caracteritzen el sistema educatiu català necessiten, per tant, una profunda reforma estructural que permeti al dit sistema assumir un paper de lideratge actiu per a donar resposta a les demandes de la societat actual. En aquest sentit, la Llei proporciona també un marc on puguin aparèixer solucions diverses als requeriments plurals plantejats per la demanda educativa. La flexibilitat ha de permetre recollir tota la tradició educativa de Catalunya i la seva riquesa pedagògica i d'oferta educativa, a la qual no s'ha de renunciar, ans al contrari: la Llei regula el sistema educatiu amb el propòsit d'estimular-ne la creativitat i la llibertat.

L'Administració de la Generalitat té la responsabilitat de garantir el respecte als drets i els principis educatius i l'acompliment dels objectius proposats. La Llei fixa les pautes bàsiques que han de complir tots els agents del sistema educatiu i determina els sistemes d'avaluació i d'inspecció, els quals, més enllà de l'anàlisi del compliment de la norma, han d'informar dels resultats i dels processos i han de verificar l'adequació als objectius.

La Llei orgànica d'educació defineix el servei públic d'educació com un servei essencial de la comunitat que pot ésser prestat pels poders públics i la iniciativa social com a garantia dels drets fonamentals dels ciutadans.

L'Estatut estableix el model d'interès públic com a garantia del dret de totes les persones a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat. El sistema educatiu de Catalunya comprèn el servei públic educatiu, entès com a servei d'interès general d'acord amb l'Estatut, que ha de permetre que tots els centres sostinguts amb fons públics, que conformen centres públics i centres privats concertats, treballin junts amb uns objectius compartits des de la cooperació i la coresponsabilitat, tot respectant la naturalesa jurídica de les diverses institucions que el presten.

Sobre aquestes premisses, la Llei d'educació proposa un conjunt normatiu coherent, complet i amb visió de futur, que: Defineix els principis generals que inspiren el sistema educatiu i l'organització d'aquest per a satisfer el dret a l'educació, per mitjà de la cooperació entre els diversos agents de la comunitat educativa. Consolida un projecte educatiu de país que garanteix el dret a l'educació de tota la ciutadania i que, prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la justícia social, li ofereix una educació gratuïta i de qualitat. Determina de quina manera els centres educatius ofereixen un servei educatiu de qualitat i fixa les bases del Servei d'Educació de Catalunya i les garanties derivades del principi d'autorització administrativa. Fixa les condicions per a assolir un bon clima escolar en els centres, per mitjà d'una definició clara dels drets i deures dels alumnes. Fixa els principis generals de la regulació del règim lingüístic en l'àmbit de l'ensenyament i determina els nivells competencials en el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües. Regula el desenvolupament de l'exercici democràtic i responsable de l'autonomia dels centres educatius públics i el marc normatiu que n'empara l'exercici participatiu i responsable, i també els mecanismes de seguiment dels processos, d'avaluació dels resultats i d'informació i transparència, que els faci millorar en excel·lència i igualtat. Facilita pautes i referents per a l'organització de l'acció educativa i els continguts dels ensenyaments i assegura que, en el marc de l'autonomia dels centres, els projectes educatius n'ordenin la gestió, la direcció, l'organització pedagògica i els continguts dels ensenyaments. Regula la formació, la selecció i les competències de la direcció dels centres públics i de llurs òrgans col·legiats de govern, i reconeix els directors com a autoritat pública. Caracteritza la professió docent, estableix la funció pública docent a Catalunya, adaptada a les necessitats dels centres, i també dissenya la carrera docent. Estableix l'homologació de les condicions laborals i retributives del personal de l'escola concertada. Estableix mecanismes per a la subvenció o la concertació del conjunt d'ensenyaments declarats d'interès públic. Assegura un sistema d'avaluació intern i extern com a garantia d'ajustament del sistema a llurs principis i finalitats, i, alhora, actua com a instrument imprescindible per a desenvolupar l'autonomia dels centres i les bases del Servei d'Educació de Catalunya, tot implantant la cultura de l'avaluació en el conjunt del sistema educatiu, la qual cosa ha de permetre un millor coneixement del funcionament i dels resultats del sistema. Estableix que, per mitjà de la prospectiva, es proporcioni al sistema educatiu informació i estudis sobre fets, tendències, polítiques i perspectives de futur que aporten coneixements externs al sistema educatiu català i permeten establir nous marcs de referència. Potencia la innovació pedagògica sistemàtica i estructurada, el reconeixement de les bones pràctiques educatives amb el foment i el suport del lideratge educatiu, la formació del professorat, les infraestructures digitals del centre i la previsió de centres de referència pedagògica. Reconeix el valor educatiu i socialitzador de les activitats de lleure i el dret de tots els alumnes a accedir-hi en condicions d'igualtat. Estableix la base jurídica de l'Administració educativa posant les bases de la cooperació estable entre l'Administració local i l'Administració educativa. El municipi i, si escau, els altres ens locals, com a administracions més properes als ciutadans, són àmbits on es poden concretar els compromisos de la societat amb l'educació, en aplicació dels principis de proximitat i subsidiarietat. Concreta les llibertats, els drets i els deures de les famílies en el procés educatiu, amb el reconeixement del paper fonamental de les famílies, i en potencia la participació en la vida escolar. Aposta per la formació de les famílies i per llur vinculació amb els centres per mitjà de la carta de compromís educatiu.

Aquests elements prefiguren els grans blocs normatius que estructuren els diversos títols de la Llei.»